een santeon ziekenhuis

Borstkanker (mammacarcinoom)

Borstkanker, veel mensen krijgen er op een dag mee te maken. Wellicht heeft iemand in uw familie of vriendenkring deze aandoening of wordt u hier zelf voor behandeld. Als u te maken krijgt met kanker is dit zeer ingrijpend.

Het is dan belangrijk goed op de hoogte te zijn wat de ziekte inhoudt, welke behandelopties er zijn en welke aanvullende zorg u kunt krijgen. Op deze pagina's vindt u informatie over borstkanker en de zorg die we hierbij bieden.

Meer over borstkanker

Borstkanker is in Nederland bij vrouwen de meest voorkomende kankersoort. 1 op de 7 vrouwen krijgt borstkanker. Ook mannen kunnen kanker in de borst krijgen, ongeveer 1% van de mensen met borstkanker is man. Jaarlijks wordt in Nederland bij ongeveer 12.000 mensen borstkanker vastgesteld.

Jaarlijks worden in het St. Antonius Ziekenhuis 3 tot 5 mannen met borstkanker behandeld. Informatie voor mannen met borstkanker vindt u op www.mannenmetborstkanker.nl (http://www.mannenmetborstkanker.nl).

Op dezelfde dag terecht voor onderzoek

Als u een knobbeltje in uw borst voelt of als bij het bevolkingsonderzoek iets afwijkends is ontdekt, gaat u naar uw huisarts. Als u een verwijzing heeft gekregen, kunt u in het St. Antonius Ziekenhuis nog op dezelfde dag terecht voor onderzoek naar borstkanker.

Het is wel noodzakelijk dat u hiervoor een afspraak maakt. Zo kunnen we alle onderzoeken goed op elkaar laten aansluiten. U kunt hiervoor telefonisch contact opnemen met de afdeling Radiologie (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/432). U kunt op maandag tot en met vrijdag terecht op afspraak tussen 08.30 en 15.30 uur op locatie Utrecht. Op locatie Woerden kunt u elke maandag, dinsdag en donderdag tussen 08.30 en 15.30 uur op afspraak terecht.

Binnen 48 uur uitslag van het onderzoek

We willen onze patiënten snel zekerheid bieden. Daarom proberen wij u meteen na het onderzoek de uitslag te geven. Als dit niet mogelijk is - omdat er een biopt is genomen - zorgen wij ervoor dat u de uitslag dezelfde dag of uiterlijk binnen 48 uur heeft.

Dit kan omdat ons multidisciplinaire borstkankerteam dagelijks bijeenkomt om de resultaten door te spreken.

Wat is borstkanker?

Het belangrijkste kenmerk van kanker is een afwijkende en niet te stoppen celdeling. Lichaamscellen zijn de kleinste bouwstenen van het lichaam. Elk weefsel en elk orgaan bestaat uit deze cellen. Lichaamscellen kunnen

delen, waardoor er twee cellen ontstaan en daaruit vier et cetera. Celdeling is nodig voor groei en om oude en beschadigde cellen te vervangen. De celdeling wordt normaal gesproken heel goed geregeld, zodat er niet teveel cellen worden gevormd. Als de celdeling niet goed wordt geregeld, ontstaat er een opeenhoping van zeer veel cellen. We spreken dan van gezwelvorming. Dit heet ook wel tumorgroei (een tumor is een gezwel). We kunnen onderscheid maken in goedaardige en kwaadaardige tumoren.

Een borstkankergezwel groeit meestal in de weefsels rond de klierbuizen en klierkwabjes, zoals het vetweefsel. Ook kan het in de tepel groeien, aan de huid of aan de borstspier vastgroeien.

Soorten borstkanker

In de borst ontstaan kankergezwellen meestal in de melkgangen of de melkklieren. Er zijn globaal 3 soorten:

Ductaal Carcinoom In Situ (DCIS)

Dit is een voorstadium van borstkanker dat ontstaat in de melkgangen van de borst. Bij DCIS vermeerderen kwaadaardige cellen zich in die melkgangen, maar ze hebben zich nog niet in omliggend weefsel verspreid.

Ductaal carcinoom

Deze vorm komt het meeste voor. Hij ontstaat in de melkgangen en vormt vaak een duidelijke knobbel.

Lobulaire carcinoom

Deze vorm ontstaat in de klierkwabjes en groeit vaak verspreid door de borst.

Daarnaast komen er nog enkele zeldzamere soorten borstkanker voor.

Doorgroei borstkanker

Een borstkankergezwel groeit meestal door in de weefsels rond de klierbuizen en klierkwabjes, zoals het vetweefsel. Ook kan het aan de huid vastgroeien, in de tepel groeien of soms aan de borstspier vastgroeien. Soms ontstaat borstkanker in de tepel.

Overleving

Bij borstkanker is de gemiddelde kans om de eerste vijf jaar te overleven ruim 80%.

Oorzaken van borstkanker

Ondanks de vele wetenschappelijke onderzoeken is het nog niet duidelijk geworden waardoor borstkanker ontstaat. Bij een klein deel (5%) van de patiënten is de oorzaak een afwijkend gen. Deze vorm van borstkanker is erfelijk. Bij deze patiënten komt borstkanker en soms eierstokkanker vaak in de familie voor. Er is wel een aantal risicofactoren beschreven, waarvan men denkt dat het mogelijk invloed zou kunnen hebben op het ontwikkelen van borstkanker, onder andere erfelijkheid, langdurige menstruele activiteit, overgewicht, voeding, blootstellen aan straling, kinderloosheid of late geboorte van het eerste kind (na het 35e levensjaar). De grootte van de borst is géén risicofactor.

Symptomen

Veranderingen in de borst kunnen wijzen op borstkanker. De meest voorkomende verandering is een knobbeltje in de borst. Dit kan wijzen op borstkanker, maar kan ook andere oorzaken hebben. Wij raden u aan om bij afwijkingen een bezoek aan uw huisarts te brengen.

Knobbeltje in de borst

Een knobbeltje is een verdikking in de borst die anders aanvoelt dan bobbeltjes die u normaal voelt. Vaak is het een knobbeltje in de borst dat iets harder is dan de rest van het weefsel. Het kan soms kogelrond zijn en wegglijden onder de vingers en soms voelt het als een strengetje of een verdikte schijf achter de tepel.

De knobbeltjes doen meestal geen pijn.

Andere afwijkingen die kunnen wijzen op borstkanker zijn:

- Kuiltjes of deukjes in de huid;
- Recent ingetrokken tepel;
- Verandering van de tepel: Roodheid, schilfertjes of een plekje dat op eczeem lijkt;
- Bloederig of bruin vocht uit de tepel;
- Pijn in de borst waar ook het weefsel iets anders aanvoelt;
- Een wondje van de huid dat niet geneest;
- Een borst die warm aanvoelt en rood verkleurd is.

Onderzoeken

Als u een knobbeltje in uw borst voelt of als bij het bevolkingsonderzoek iets afwijkends is ontdekt, gaat u naar uw huisarts. Als u een verwijzing heeft gekregen, kunt u bij ons inloopspreekuur direct terecht voor onderzoek. Hier kunnen wij direct met u bespreken welke onderzoeken nodig zijn. Klik op de onderstaande tegels voor meer informatie over onderzoeken bij borstkanker.

Borstkanker onderzoeken

Zie: https://www.antoniusziekenhuis.nl/radiologie/behandelingen-onderzoeken/borstkanker-onderzoeken

Mammografie

Zie: https://www.antoniusziekenhuis.nl/radiologie/behandelingen-onderzoeken/mammografie

Röntgengeleid naaldbiopt van de borst

Zie:
https://www.antoniusziekenhuis.nl/radiologie/behandelingen-onderzoeken/rontgengeleid-naaldbiopt-van-de-borst

Behandelingen

Voor de meeste vrouwen is de uitslag van de onderzoeken goed. Een klein deel krijgt echter de diagnose kanker. Er breekt dan een periode aan van onzekerheid. Wij proberen deze periode zo kort mogelijk te houden, door samen met u een goed behandelplan op te stellen en u persoonlijk te begeleiden. Klik op onderstaande tegels voor meer informatie over de verschillende behandelingen.

Operaties

Zie: https://www.antoniusziekenhuis.nl/chirurgie/behandelingen-onderzoeken/borstkankeroperaties
Informatie over operaties bij borstkanker

Aanvullende behandelingen

Zie:
https://www.antoniusziekenhuis.nl/chirurgie/behandelingen-onderzoeken/aanvullende-behandeling-bij-borstkanker
Informatie over deze behandelingen bij borstkanker

Bestraling bij borstkanker

Zie: https://www.antoniusziekenhuis.nl/chirurgie/behandelingen-onderzoeken/radiotherapie-bij-borstkanker
Een van de behandelingen bij borstkanker

Chemotherapie

Zie:
https://www.antoniusziekenhuis.nl/chirurgie/behandelingen-onderzoeken/chemotherapie-bij-borstkanker
Een van de behandelingen bij borstkanker

Hormoontherapie

Zie:
https://www.antoniusziekenhuis.nl/chirurgie/behandelingen-onderzoeken/hormoontherapie-bij-borstkanker
Een van de mogelijke behandelingen bij borstkanker

Herceptin

Zie:
https://www.antoniusziekenhuis.nl/chirurgie/behandelingen-onderzoeken/herceptinbehandeling-bij-borstkanker
Een van de behandelingen bij borstkanker

Expertise en ervaring

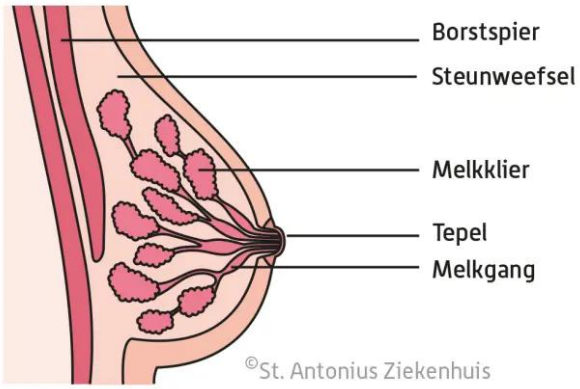
Doordat wij in het St. Antonius Kankercentrum jaarlijks bijna 4.000 vrouwen met een verdenking op kanker in de borst ontvangen, zijn onze teams zeer ervaren in het stellen van diagnoses en het uitvoeren van behandelingen en operaties.

Over de borst

De borsten bestaan voornamelijk uit vet en bindweefsel, dat als een beschermende laag om de bloedvaten en melkklieren ligt. De hoeveelheid vetweefsel bepaalt de grootte van de borst. Het klierweefsel bestaat uit ongeveer twintig trosvormige klieren die via verzamelbuisjes, de melkgangen, uitkomen in de tepel. Tijdens de zwangerschap wordt in de melkklieren, onder invloed van het hormoon prolactine, de melkproductie op gang gebracht. Via het bindweefsel zijn de borsten bevestigd aan de spieren van de borstkas.

Tepels kunnen stijf naar voren staan, ingetrokken zijn of plat. Ze worden stijver als het koud is, als iemand of iets er tegenaan schuurt, of bij opwinding tijdens het vrijen. Het gebied rond de tepel heet de tepelhof. Deze heeft dezelfde, iets donkere, kleur als de tepel. De huid van de borsten voelt glad aan. Bij sterke vermagering en bij vrouwen op hogere leeftijd kunnen er rimpels in de huid ontstaan. In de periode na de eisprong en voor de menstruatie neemt het klierweefsel wat in omvang toe onder invloed van het hormoon progesteron. Ook gaat er meer bloed naar de borsten, waardoor bij sommige vrouwen een wat pijnlijk en gespannen gevoel in de borsten ontstaat. Na de menstruatie verdwijnt dit weer.

De borsten kunnen in grootte en vorm iets van elkaar verschillen. Deze asymmetrie is normaal. Ook kan de ene tepel gevoeliger zijn dan de andere.

De lymfeklieren

In de borst bevinden zich ook lymfevaten die vocht afvoeren naar de lymfeklieren in de oksel. Lymfevaten en lymfeklieren maken deel uit van het afweersysteem en verdedigen het lichaam tegen infecties. Ze bevinden zich in het hele lichaam. Lymfevaten worden onderbroken door lymfeklieren. Lymfeklieren zijn meestal boonvormig en kunnen in grootte variëren van speldenknop tot erwt. In de lymfeklieren worden witte bloedcellen (lymfocyten) gemaakt die de passerende lymfevloeistof van bacteriën kunnen zuiveren. Zijn er, bijvoorbeeld door een ontsteking, veel bacteriën in het bloed, dan kunnen die zich tijdelijk ophopen in de lymfeklier, omdat deze het aanbod niet zo snel kan verwerken. De klier wordt dan groter en is voelbaar als een knobbeltje onder de huid. Het lymfestelsel speelt een belangrijke rol in het vervoer van kankercellen. De lymfeklieren kunnen kankercellen tegenhouden, maar soms schieten ze los en worden dan meegevoerd naar de bloedbaan. Op die

manier kunnen uitzaaiingen elders in het lichaam ontstaan.

Begeleiding en advies

Na de diagnose borstkanker krijgt u zowel lichamelijk als geestelijk veel te verwerken. Er zullen veel vragen bij u opkomen. We willen u daar zo goed mogelijk bij steunen. Daarom begeleidt één vaste borstkankerverpleegkundige u tijdens uw behandelingstraject. Zij is gespecialiseerd in de zorg voor mensen met borstkanker.

Zij weet wat u te wachten staat, is bij ieder gesprek aanwezig en u kunt met al uw vragen en zorgen bij haar terecht. Dat kan telefonisch, maar ook tijdens een persoonlijk gesprek op de poli.

Ook als u al een behandeling hebt ondergaan, hebt u misschien hulp bij praktische zaken of begeleiding en advies nodig. U of uw partner kunnen tegen vragen of problemen aanlopen. Ons Kankercentrum kan u begeleiden bij problemen op diverse gebieden.

Onze verpleegkundige consulenten zijn:

- Trudy Dupont
- Jolande Pennewaard
- Eveline Schouten

Onze verpleegkundige specialisten zijn:

- Petra Duijveman
- Odette Konter
- Laurien Langen
- Jorien Pruim

Wetenschappelijk onderzoek

Het St. Antonius Kankercentrum streeft ernaar om u altijd de best mogelijke zorg te bieden. Nu en in de toekomst. Daarom staat wetenschappelijk onderzoek bij ons hoog in het vaandel. Door onderzoek te doen kunnen steeds kleine stapjes voorwaarts genomen worden in de ontwikkeling van de diverse onderzoeks- en behandelmethoden. Dit komt de kwaliteit van onze zorg ten goede; we kunnen onze patiënten nog betere opties bieden.

Onze borstkankerspecialisten en oncologen werken momenteel aan meerdere (inter)nationale en lokale wetenschappelijke studies. Dit doen zij samen met onder andere het UMC Utrecht, Maastricht University Medical Centre (MUMC), de Borstkanker Onderzoek Groep (BOOG), de Borstkankervereniging Nederland (BVN) en het Helen Downling Institute. Hieronder staan enkele studies benoemd.
Wilt u deelnemen aan een wetenschappelijke studie? Bespreek dit dan met uw behandelend arts; hij of zij kan u meer vertellen over wat er mogelijk is.

Het belang van behandeling van de lymfeklieren in de oksel bij borstkankerpatiënten die een borstamputatie ondergaan.

Doel van de studie is na te gaan of bij patiënten waarbij de kanker naar de oksellymfeklier is uitgezaaid, die een borstamputatie ondergaan en medicamenteuze therapie krijgen, de oksellymfeklieren mogelijk niet hoeven te

worden verwijderd. Dit wordt vergeleken met een groep patiënten, waarbij de lymfeklieren wel verwijderd/bestraald worden. Het niet weghalen van de okselkier heeft als voordeel dat de functie van de arm beter behouden blijft.

Eenmalige bestraling voor de operatie bij vroeg-stadium-borstkanker bij oudere patiënten

Patiënten die een borstsparende operatie krijgen, worden ingedeeld in een groep waarbij er slechts één bestralingsbehandeling voor de operatie plaatsvindt. Deze groep wordt vergeleken met de groep patiënten die na de operatie 16 tot 25 bestralingsbehandelingen krijgt. Het krijgen van slechts één bestraling is een stuk minder belastend voor de patiënt.

Studie over de kwaliteit van leven van mannen met borstkanker

Dit is een registratiestudie voor mannen met borstkanker in Nederland. Er wordt onderzocht wat de effecten van borstkanker zijn op de kwaliteit van leven van de man.

GRIP-studie

Bij deze studie wordt onderzocht wat de effecten zijn van extra begeleiding door de huisarts en verpleegkundige tijdens de behandeling van kanker.

Meer informatie

Buddyhuis: gesprek met een buddy over borstkanker

St. Antonius Buddyhuis (https://www.antoniusziekenhuis.nl/kankercentrum/het-buddyhuis)

Wie de diagnose borstkanker krijgt, kan overspoeld raken door gevoelens van angst en onzekerheid. Hoe verwerk je de diagnose, wat staat je te wachten en hoe ga je om met de gevolgen van een behandeling? Contact met een ervaringsdeskundige kan dan waardevol zijn. Samen met patiënten is daarom het St. Antonius Buddyhuis (https://www.antoniusziekenhuis.nl/node/3412)opgericht.

Websites

- KWF Kankerbestrijding (http://www.kwf.nl)
- Borstkankervereniging Nederland (http://www.borstkanker.nl)
- Bevolkingsonderzoek naar borstkanker (http://www.bevolkingsonderzoeknaarborstkanker.nl) (pagina op website RIVM)
- Santeon voor borstkanker (https://santeon.nl/aandoening/borstkanker-2021/)
- Informatie voor mannen met borstkanker (http://www.mannenmetborstkanker.nl/)

Boeken

Gewoon Pech (8+) geeft informatie, troost en hoop. Het helpt kinderen om de moeilijke periode van behandelingen zo goed mogelijk door te komen. Het boek kan ook voor borstkankerpatiënten zelf en hun

familieleden en vrienden een grote steun zijn. Voor meer informatie kunt u naar de website Gewoonpech.nl (http://www.gewoonpech.nl)

Smeets, J. Kanker, *Verwoesting en geneeskracht,* Amsterdam, Gopher BV. bevat informatie voor partners van borstkankerpatiënten. ISBN13: 9789051796087

Gerelateerde informatie

Specialismen

- Kankercentrum (https://www.antoniusziekenhuis.nl/kankercentrum)
- Revalidatiegeneeskunde (https://www.antoniusziekenhuis.nl/revalidatiegeneeskunde)

Contact Chirurgie **T 088 320 19 00**